

Nr 220

Av herrar **Mattsson** och **Persson** i Heden, *angående rätten till vårdbidrag, invaliditetsersättning och invaliditetstillägg, m.m.*

Från och med den 1 juli 1964 infördes ett statligt vårdbidrag i form av invaliditetsersättning för sådana barn under 16 år som på grund av sjukdom, psykisk efterblivenhet, vanförhet eller annat lyte för avsevärd tid och i avsevärd omfattning är i behov av särskild tillsyn och vård. Denna bidragsform tillskapades efter förslag från socialpolitiska kommittén, som fått framställningar från olika håll om att ett bidrag skulle ges till föräldrar, som själva vårdar sina barn och som därmed påtager sig ett vårdarbete som annars skulle medföra avsevärda kostnader för samhället. Det beräknades att ungefär 5 000 barn skulle vara berättigade till vårdbidraget och att den största gruppen skulle utgöras av psykiskt utvecklingsstörda.

Mycket snart efter det att bestämmelserna trätt i kraft konstaterades att bedömningen av vårdbidragsansökningarna var restriktiv och att antalet avslagsbeslut var stort. Efter framställningar utfärdade riks försäkringsverket nya tillämpningsföreskrifter. Med beklagande har vi emellertid konstaterat att detta inte har lett till den minskade restriktivitet som varit önskvärd och enligt vår mening också behövlig. Det synes oss som om man i praxis inte fäster tillräckligt avseende vid behovet av tillsyn och vård. Här måste utöver själva vården och tillsynen inbegripas behovet av tidigt insatt träning, som ställer stora krav på föräldrarna. Ofta måste modern avstå från förvärvsarbete för att kunna ägna tillräcklig tid åt barnet och därtill även anlita hemhjälp för att lätta arbetsbördan. Vi finner nuvarande praxis beträffande vårdbidrag otillfredsställande och den synes innebära att riks försäkringsverkets cirkulär med anvisningar satts ur spel.

Enligt lagen om allmän försäkring utgår i vissa fall invaliditetstillägg till ålderspension eller förtidspension. I jämförelse med vad som gällde för det vårdtillägg som fanns före tillkomsten av lagen om allmän försäkring är förutsättningarna för erhållande av invaliditetstillägget uppmjukade. Det krävs inte längre "behov av ständig tillsyn och vård" utan i stället krävs att vederbörande är ur stånd att reda sig själv och därför vid upprepade tillfällen dagligen har behov av annan persons hjälp. Såvitt gäller psykiskt handikappade har emellertid den ändrade formuleringen givit upphov till oklarhet. Det talas nämligen inte längre om behov av tillsyn. Det är emellertid synnerligen önskvärt att det fästes avseende härvid. Enligt vår mening råder en alltför stor restriktivitet beträffande invaliditetstilläggen. Den är i själva verket så stor att det förekommer fall då tillägg inte beviljas sådana handikappade som, om de inte togs om hand av anhöriga, antingen skulle gå under eller måste tas in på institution. Man kommer inte ifrån att tillsynen och övervakningen för de an-

höriga medför stor bundenhet och många gånger inkomstförlust samt utgifter som endast delvis kan kompenseras av invaliditetstillägget.

Även för de handikappade som arbetar behövs i många fall tillsyn och hjälp. Framför allt gäller detta för de psykiskt handikappade. Dessa är i många fall inte i stånd att bevaka sina angelägenheter. Man kan inte begära att en förmyndare, om sådan finnes, inom ramen för nuvarande förmyndararvoden skall hjälpa till vid alla de tillfällen då hjälp kan behövas, när t.ex. den handikappade inte alls kan handha pengar. Det är därför önskvärt att också dessa förhållanden beaktas då det gäller invaliditetsersättning och invaliditetstillägg.

Såväl förmyndare som överförmyndare har rätt att erhålla ersättning för sitt arbete. De har rätt att erhålla en procentuell del av inkomsten hos den som de är förmyndare över. I de fall förmyndarskapet gäller handikappade, så berövas ju dessa en del av sin inkomst som de har i form av pension. Den som inte har förmyndare får däremot behålla pensionen. Vi anser att ersättning till förmyndaren och överförmyndaren borde utgå på annat sätt, så att den handikappade åtminstone fick behålla hela sin pension.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala sig för att kretsen av till vårdbidrag, invaliditetsersättning och invaliditetstillägg berättigade vidgas i enlighet med motionens intentioner, samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag om sådan lagändring att handikappade skall slippa få sin pension reducerad av ersättningen till förmyndare.

Stockholm den 20 januari 1967

Lennart Mattsson (cp)

Arne Persson (cp)

i Heden
